

St. 6.

V Gorici, 8. februarija 1878

Tečaj VIII.

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto	f. 4.50
Pol leta	2.30
Cetrt leta	1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po
stanicah“ se plačuje za navadno tristop
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Vojna poročila.

Premirje je sklenjeno. V Drenopolji so sultanovi pooblaščenci dne 31. t. m. sprejeli in podpisali pogope, kateri imajo podloga biti mirovni pogodbi. General Ignatiev je uže odsel v Drenopolje, kjer bode še Savjet pašo sestavil pogodbo, ki se ima potem predložiti dunajskemu kongresu, da jo potrdi. Na tem kongresu, ki se ima uže 18. t. m. suti, bodo zastopane menda vse evropske velevlasti in mogoče, da tudi Rumunija, Serbia in Černogora, samo da zastopniki zadnjih treh ne bodo imeli pravice glasovati. — Vojevanje med Ruso-Rumuni in Turki je tedaj ustavljeno, pa vendar še ne za gotovo končano. Tudi Serbi in Černogoreci so začasno odložili zmagovalno orozje, ker je premirje tudi zanje veljavno. Ruski car je dal te dni pri pregledovanju vojske v Petersburgu, „da se dolgo nismo pri konci“ in s temi pomenljivimi besedami se prav dobro vjema neprestano oboroževanje severnega strica. Dan za danem prihajajo nove ruske vojske v Rumunijo in da si n prehod cez Dunav zdaj posebno pridezen, vendar se ponakajo neprehnomu unstran reke. Zdaj se pogaja Rusija tudi za novo posojilo 250 milijonov rublov. Očitno je, da hoče pripravljena biti na vse, da bode branili pridobitve svojega orozja, naj kongres sklene karkoli.

Grška vojska je zdaj edina, katera ne da še Turkom mirovati; pradrla je z 12 000 mož v Tesalijo, češ, da hoče svoje rojake braniti pred divjimi Čerkezi, katere je Turcija tam naselila. Turška vlada je na to svojemu poslaniku v Atenah, Photiades bejukazala, naj Grecijo zapusti in s tem je vojno sprejela. Grki, kojim so se turške čete do utrjenega Domoka umikali, so tudi uže to mesto z naskokom vzeli. Hobart paša je prijel nekda povelje jadrati z vojnim bredovjem proti Pireji in to važno grško luko bombardirati.

Naredna skupščina na Kreti je izrekla, da je tamnošča turška vlada odstavljenia in da se Kreta z Grško združi. Vse mosko prebivalstvo Grecije je pod orozje k narodni gardi sklicano.

Celo grško početje je nekako sumljivo — ker ti angleški intriganti zadej. Angleži in vsi tisti, kateri so se do zdaj bratili s Turki, upajo, da bodo Grki delali proti Slovenom. Na grški element in njegova poželjenja po vladanju v orientu pokladajo zdaj naši občni sovražniki svoje zadnjo nado.

LISTEK.

O stanju žensk pri raznih narodih.

(Piše France F.)
(Dalje.)

Serbov se dotikajo na južnovzhodni strani Turki. Pri Turkih, kakor sploh pri vseh mahomedanih, so naravnostne razmere — ne glede na polygamijo — še precej dobre. Cistost neveste in žene sploh je najvažnejši pogoj za ženitev. Mož ali oče kaznuje onega se smrtijo, ki bi se bil nad njegovo ženo ali hčerjo pregrešil. Tudi se ne more lahko kaj nepoštenega zgrediti, ker so dekleta in žene v posebnem oddelku hiše zaperte in moškim očem vedno skrite. Ženin ne poljubi nikoli svoje neveste v pričo družih; tudi ravno poročena se ne poljubita v pričo svojih staršev. — Pri Malajih na Javi se ženin, celo ne poroči z nevesto, temveč z njenim očetom!

To pa velja le bolj o priprostem ljudstvu. Ominati orijentalci življe veliko bolj razuzdano. Imenitna Turkinja nosi prav lepo, idealno obleko, ki je skoraj urezana, kakor naše možke srajce, le da je rez pri njej veliko daljša, kakor pri srajcah. Kedar gre imenitna Turkinja ven, koraka vedno služkinja za njo, ker je tako navada. Drugače se pa obnaša popolnoma prostro, kakor v harem. Le obraz ima tako dobro

Dopisi.

V Gorici 6. februarja. V pretekli pondeljek je bilo napovedano posvetovanje zarad preuravnave tukajšnje kmetijske šole pri deželnem odboru. Važni predmet je privabil vse deželne poslanke razen onih dveh, katera se deležita državnega zborovanja na Dunaju in še enega, ki je bil zarad bolezni zadržan. Deželni odbor je po svojem poročevalcu predlagal načrt nameravane preuravnave, ki ga je zložil znani strokovnjak, prof. Haberlandt, kojemu morajo biti naše deželne razmere dobro znane, ker se je dalje časa v Gorici mudil kot vodja tukajšnjega c. k. svilorejskega poskuševališča. Njegov predlog obsegata tri glavne točke: a. Vinokemično poskuševališče naj se razdrži od deželne kmetijske šole ter zedinji z državnim svilorejskim poskuševališčem. b. Viši oddelek kmetijske šole naj popolnoma prenehava in niži italijanski oddelek naj postane kolonska šola. c. Slovenski oddelek naj se spremeni v zimsko šolo, v kateri se bodo podučevali od vseh svetih do Velike noči; po leti pa naj bodeta učitelja popotovale po deželi kmetovalce podučevala in jih v umem kmetijstvu vadila. — Prvo točko, da se vinokemično poskuševališče pripusti državi, so poslanci radovljeno odobrili, mej tem ko se biso hoteli spustiti v razpravo nasvetovanje preuravnave kmet. šole, ker ni deželni odbor sam te zadeve prestudiral in nčvenega svojega predloga stavl — ampak je hotel le zaslišati imenje gg. poslanec o Haberlandtovem načrtu. Ta načrt se resnično naslanja — vsaj kakor sodimo — na resno premisljene, temeljite razlage; poslane pa vendar ne sive „jurare in verba magistri“, ampak si mora tudi sam svoje mnenje vbrati in vrditi — in potem še le odda lahko svoj glas po svoji vesti in po svojem popolnem prepričanju. Za to odobrujemo popolnoma postopanje naših poslancev, da se niso pri posvetovanji dne 4. t. m. nikakor zavezali, ker je stvar prevažna, nego bi se mogla, kakor pravijo Lahi, kar na štirih nogah rešiti. Dobro bi bilo pred vsem, da bi deželni odbor in morda tudi kmetijsko društvo (če se zaveda svojega pravega poklica) na vse strani pretehtala vse uroke in se o njih tudi preprečila, zakaj hira sedanja kmetijska šola, ali je tega kriv edino sedanji učni načrt, ali se kaj drugače, da bi nadalje pretresala, pa temeljito z ozirom na vse kmetijske razmere na obeh straneh naše dežele, ali

je Haberlandtov načrt res najprimernejši, in če je, kako bi se moral izvesti, da dosežemo slednjič vendar kaj trajnega uspeha od ustanovitve, katera je uže ostromne svote požrla in bo letom še mnogo stala, vsled česar je sila na to delati, da bo tudi mnogo koristila. O svojih studijah naj bi vsaj deželni odbor sestavil nadrobno razloženo poročilo in je kak temen pred začetkom prihodnje sesije razposlal gg. poslancem, — da ne bodo za časa zborovanja, kakor uže mnogokrat v enakih slučajih, zopet slepe miši lovili in po tem „en bloc“ sprejeli kak v naglici in v zmešnjavi skrpan odsekov načrt, kateri ne bo ugajal ni šoli ni deželi; ali pa da se celo v zadnjem trenutku ne skavsajo ter šolo pustete še dalje hirati v sedanjem malo zavidljivem stanju. — Deželnemu odboru je izročeno pravilno pa strogo nadzorovanje dragocenega zavoda; dež. odbora dolžnost je dalje za to skrbeti, da se sproti odstranjujejo take ovire in napake, katere morda ne glede na učni načrt izpodrivajo uspešno delovanje kmet. šole; slednjič mora pa tudi dež. odbor pripravljati stvari, katere ima potem deželni zbor razpravljati, in med to spada brez druzega tudi predlog zarad preuravnave naše kmet. šole. Če izdelata naše kmet. društvo svoj posben načrt, tudi ne bo od več; predmet je zadosta važen in sega tako globoko v interesu celo naše dežele, da je dobro zaslišati o njem mnogo manj in potem še le soditi.

Vprašanje zarad kmetijske šole je v našem deželnem zboru tako rekoč stalni predmet na dnevnem redu vsake sesije skoro od početka ustanove do današnje dobe; po dolgih razpravah se je šola pred devetimi leti ustanovila; od tistega časa smo doživeli uže več prenaredb, — a do zdaj so bile še vse prenaglijene, na vrat na nos sklenjene in za to brez uspešne, da je zares težko soditi, ali je šola boljša, kakoršna je zdaj, ali je bila boljša o začetku. Vse te dolgoletne in dragocene skušnje bi bile morale merodajne krogge dovesti do popolnega prepričanja: 1. da treba vse deželne razmere na drobno pretresti in se na nje vedenje označi, kadar se ustanavljajo ali prenarejajo taki zavodi; 2. da treba na kmetijski šoli, katera mora sama užorbiti razumne in gospodarstva vvedti; 3. da na kmetijsko šolo, katera ima odgovorjevali razume kolone in kmečke gospodarje, ni treba klicati kmetijskih pismoukov od severa in juga, mož, kateri nemajo pri vsej svoji učenosti ni pravega razuma.

Ženitve na poskušnjo za nekaj časa so navadne pri afričanskih in azijatskih ljudstvih Algonkin, Lenape, Otomies, Congo, Kalmuki, Votjaki itd. Na otoku Ceylon so zakoni 14 dñij provizorični; potem se ali poterde, ali pa razvejejo. — Pri Albesihih so zakonske vezi jako rahle. Mož in žena se ločita, kadar se jima poljubi, rodita otroke z drugimi in snidaeta se morda še pozneje zopet in se zopet poročita. Pri Hassanich-Arabih je žena le po tri dni moževa; četrti dan pa lahko dela kar hoče.

Pri Birmanih je bajé zakonska ločitev jako lahka. Mož in žena se zapreta v svojo kočo, začeta dve sveči, vsedeta se in čakata mirno, dokler luč izgorite. Katerega luč najpoprej ugasne vzdigne se koj, zapusti kočo in ne verne se več. Razen obleke, ki jo ima na sebi, ne vzame odhajajoči nič seboj.

Na mnogih avstralskih otokih, pa tudi v južni Ameriki, so žene tako sužne, tako zaničevane in se smatrajo za tako nečiste, da moža še celo se svojo bližino onesnažijo. Zato se ne smejo nikoli k njemu vsesti, nikoli z njim iz ene sklede jesti; pač pa morajo vse trude in težave voljno prenašati ter gospodu stvarjenja (t. j. možu) molče in pokorno služiti. Te nesrečnice umorje veliko svojih detet iz same materinske ljubezni. One zaduše svoje novorojene hčere, da bi ne poskusile gorjati, pod katerim same omagujojo.

Take navade so pri Novozelandcih, prenoglih jezdnih ljudstvih v južno-ameriških ravninah „pampas“ imenovanih; v Parangvaju, v nekaterih delih Brazilije

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gospodski ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della serma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno posiljajo uredništvu „Sče“ v Gorici. Via del Municipio v Kalistrovi hiši III. nadst. narodnega pa opravnitvu „Sče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se narodnina zniža, ako se oglaše pri uredništvu.

za naše razmere, ni srca za našo deželo, ampak da se ima zavod izročiti praktično izarjenim učiteljem, kateri poznajo deželo z vsemi nje kmetijskimi navadami in razvadami in je hodejo zares posvetiti svoje moči v prospěch zemeljnjega kmetijstva. — Na vse to naj bi se naš deželni odbor in zbor blagovoljno oziral in zaved tako uravna, da ne bo treba leta na letom novih eksperimentov delati, ampak da bo kmetijska delska, kakorčne potrebujemo, ter v korist in posred deželi.

Najde c. k. kmetijsko društvo razpisuje tajnikovo službo s 1500 gld. letne plače, ker se je sedanji tajnik, pl. Galanti, odpovedal. Lepa službica, kaj ne da? Marsikateremu deželanu bi se dobro prilegla, a ne verjamemo, da se najdejo na Goriskem taki kmetijski strokovnjaki, katerim bi se lahko izročilo upravljanje Italijanskega organa, kojega je sedanji tajnik po obliku tako lepo in okusno preuravil; ali je jedro več vredno od poprej, o tem si ne vsojamo govoriti; nekateri menijo, da ne. Slišali smo tudi govoriti, a Bog obvaruj, da bi bili tudi mi kaj pritaknili, da je bilo v "Atti in Memorie" v novejši dobri mnogo takega gradiva, katero naše kmetovalce niso ne zadeva, in prav malo zanima; popisi, predmeti iz tajnih delov in držav, ki nemajo za nas posebne vrednosti, kateri so pa prav mnogo prostora zaledali — v elegantnem listu. Kakor pravimo, to so same govorice, koje le mimo gredé omenjamo, da jih ta ali oni, kojega kaj brigajo, na znanje vzame. — Službeni razpis je razšiten v deželnem, v lokalnih in v mnogih italijanskih listih, dalje v enem nemško-avstrijskem listu in v slovenski "Soči". Služba ni predstavna (istina je, da je bil sedanji tajnik v enem letu pet mesecov na odpustu), plača pa zadeta lepa in kdo se zna gospodom odbornikom prikupiti, dobi še kaj nagrade po vrhu. Ali nikogar ne mika? Gotovo, da bi se oglasil marsikater veri sin naše dežele, — a v društvu imajo žalibog merodajen glas tudi taki možje, kateri najrajše izbirajo kandidate za tajništvo unstran državne meje in ti Vam znajo tako prepričevalno svoje predloge zagovarjati, tako zapeljivo svoje varovance slikati, da potegnijo vse za seboj — če treba, še kakega slovenskega odbornika. In vendar je društvo v prvi vrsti avstrijsko, v drugi deželno goriško-gradiško ter bi se moral pred vsem ozirati na sinove svoje dežele, od katerih sme brže pričakovati, da mu bodo trajno, zvesto in z ljubeznicijo za stvar služili — nego mrzli, edino zarad lepe plače semkaj privandrani tujci.

Iz Brd. (Izv. dop.) Letošnje leto je pa res koj pri začetku plodovito znamenitih dogodkov. Za Lamarmoro je vdobil Vittorio stanovanje v večnosti, tržaški in gorški "zovinš di bottega" imajo še sedaj vnete oči gorenkih solza, ki so jih za slednjim pretakali. Rusi lovijo Turcine kar po kupih, kakor nekdaj Izraelci jerebice v puščavi, polmesec se vedno bolj topi v zadnji krajec, kmalo bo imel sultan mlaj, ki se bode pa javaljne kedaj več v prvi krajec ponladil. Ministerstvo Lasser-Auersperg so te dni pogreblji, pa še rahločutni Slovan se ni zjokal na grobu. Tudi iz naših Brd imamo zaznamovati važen dogodek, spremembo namreč Smartenskega kabinta, ali po domače rečeno volitev

novega župana. Ne vem, ali bi bilo bolje o tej volitvi več povedati, ali več zamolčati, najbolje bode menda srednja pot, to je, nekoliko priobčiti, nekoliko pa za zombi pustiti. Pred vsem se je moral vsak čuditi silno nemarni vdeležitvi volilcev. To smo Slovenci pa res povsod enaki: „Kaj meni mar, brez mene že lahko opravijo, saj tako nič ne ukažem“, tega gesla se še le preveč držimo. Cele velike podobčine so bile skoraj nezastopane. Kozana je bila poslala menda samo dva volilca, Vipolže enega, Smartno, Kviško malo več. Zapadna stran županije pa ni spala, imela je neutrudljivega buditelja in voditelja, vsled tega je tudi županstvo zromalo iz Smartenskega središča v malo okrajin Vedrijan. Zdaj se vecina županjanov jezi nadto spremembo; enim Vedrijan ni po vseči, drugim pa župan ne, tretim pa ne Vedrijan ne župan; le nategujete zvoni po toči od zora do mrača, trta ostane okleščena! Kar se osebe novega župana g. Ant. Žnidarčiča tiče, nočemo se s sodbo prenagliči; eni ga vidijo črnega, drugi belega, kakorčne kloči na nos nataknje; najboljše sodile ga bodo djanja, zato dajmo času čas. Prva njegova naredba se nam že prav dopada. Znano je, koliko nerdenosti po vseh rodi ponocno pigančevanje in razsajanje mladine po krémah. Prav pametno je razglasil novi župan ukaz, da se imajo krème po letu ob 10ih, po zimi pa ob 9ih zapirati. Treballo bode pa ojstrega nadzorovanja, da ne ostane ukaz le mrtva črka na papirji. Stari župan g. J. Mušič je županovanje tudi s častjo odložil; saj je daleč naokrog znan kot vrl poštenjak; nobeden mu ne more očitati ni sebičnosti, ni krivičnosti; njegovi računi so bili vedno za laš natančni. Želimo, da bi po njegovem zgledu tudi novi župan možko nadaljeval, kakor je začel, brez strankarstva in brez strahu, posebno tudi, kar se naše narodnosti tiče, kar mu bode tem laže, ker ima spretnega občinskega tajnika, ki je dosedaj vedno v lepi, pravilni slovenščini uradoval. Rad bi vam še o vremenu kaj sporočil po starini vadi slovenskih dopisov, pa mi je roka mraza otrpanjena; tudi z obligatnim: „pa vdrugič še kaj, če V a m b o l j u b o“ nočem skleniti, ker bi lahko zlovoljno mislili, da pričakujem Vaše drobne opazke pod listom: „Vaši dopisi so nam vedno dobro došli.“*) Zato z Bogom!

Iz Trsta, 6. februarija. (Izv. dop.) (Samomor ali uže druga žalost naših Italijančic.) — Zapor po žalosti. — Židje in njih posebnosti. — Pometati bi bilo treba. — Namestništvo v nevarnosti pred požarom. — Krežma v Trstu. — Tržaška čitalnica. — Pust. — Podzemeljski tatovi. — Nekaj za ipust.) — Naši Italijanissimi čeprajo iz ene žalosti v drugo; komaj so nehale neumne demonstracije in uže se je prijetil drug slučaj, ki bolj opravičuje žalovanje. Znan je tudi v Gorici samomor prvega in uajspretnejšega tržaškega advokata, ob enem pravega vodje tuk. Italijanissimov, dr. Hortis-a; vsi časniki so sporočali o tej dogodbi; vendar pa so se ogibali, natančno povediti vse uzroke in nasledke tega samomora. Advokat H. je imel prve tržaške hiše za svoje cliente, zaslužil je na leto najmanj gl. 60.000, a rabil je tudi neizmerno došti, ker pri njem so se zbirale na posvetovanje in tudi na gostije vse korifeje Italijanissimi.

*) To pa to!

Op. ured.

dekleta in ker morajo vedno zaničevanje in preganja terpeti, privadijo se na zadnje temu. Zato se pa Evropeji najsrečnejše čutijo v zakonu s takimi ženami, in tudi tem mora najsirovejši evropski lovec angelj biti v primeri z domačini.

Največa hvala gre ženskam natornih ljudstev v tem, da so zmerne v pijači. Možki vživajo omotljive pijače in si kvarijo zdravje; a ženske imajo strah pred njimi in je ne pokušajo, tudi če morajo take pijače možem pripravljati.

Nasproti pa se je ženstvo nižih stanov po srednji Evropi že precej žganju udalo. In najstrašnejše je to, da privadijo že zgodaj svoje otroke na ta strup: iz početka se veselé, kako otroci obraz pačijo; potem jim dajajo žganja, da več časa spé in tako pokončujejo že zgodaj najbolje moči v šibkem telesu. Zato vidiš po mestih tliko blede obrazov med mladimi prebivalci nižih stanov.

Med višimi krogi pa gospoduje drugo zlo. Dočim dečki telovadijo in svoje moči z vednim pretepanjem po cesti krepčajo, čepé mestne dekllice sramežljivo v sobi, skrivajo se pred zrakom in svitlobo, da bi si gladko-bele polti ne pokvarile; ne hodijo telovaditi, da ne dobé žuljev na nežne rokice in tako zamore svoje telesne moči, mesto da bi je razvijale. Počasi prihajajo blede, slabe, rodé pozneje možu šibke otroke in zgubé slednjič vso svojo eneržijo, razen tè, da strašno konsekventno mučijo moža sé svojim neprestanim bolehanjem.

(Dalje.)

pravila imajo biti in so tudi v resnici naša osoda. To je resnica, o koji moramo biti prepričane, ker ta mora uplivati na vse naše dejanje in ta je lahko vir naše sreče, če desledno delamo. Me ne smemo čakati, da nas še le žalostna skušnja podvodi, kaj smo prav za prav.... Žena naj se ne vtika v stavki, ki so ujenemu gospodinjstvu tuje, da bode mož še njo dovoljen.

Hermet bil je njegov prvi prijatelj in njegova desna roka; marsikatera se je iztuhtala pri teh gostijah, ki so bile silno drage, ker ljudje so jeli in pili à la Luculus. Saloni družine H-ove so bili nekda krasni. Kakor nevidni glavar Italijanissimov, imel je H. popolno zaupanje, kajti vsi Italijanissimi in Italijančiči bili so manj ali več njegovi agenti in tako je prišlo, da je imel v rokah interes mnogih bogatih rodbin, posebno pa mladoletnih; sliši se, da mu je bila celo zaupana denarnica tuk. Italijanskega komiteta. Knjeginja H. iz D. mu je bila zaupala neko imenitno pravdo, šlo je za višo svoto od 100.000 gold.; to pravdo je zgubila knjeginja in je dotični denar, kakor se sliši, deponirala pri advokatu H.; onim, ki so proces dobili, je H. plačal samo nekoliko na račun, za drugo jih je nekda zavlačil, dokler so se naveličali in knjeginja pretili s tožbo; knjeginja je zopet H. pritiskala in ker denara nij bilo na dan, začela je nekda knjeginja H-a pri drž. pravniku in ta mož pravice je bajé uže vse potrebno učinil, da pride H. pod ključ, kar je H. zavohal in to je menda bil glavni uzrok samomora. Tako saj sodijo nekateri dobro podučeni ljudje. Po smrti H-ovi so našli, da ranjki nij samo tega denara, ampak tudi mnogo drugih svot od tuk. bogatinov in pa nedoletnih zapravil in še celo Hermeta in vso njegovo stranko nekda močno glava boli, ker je šla v zrak vsa kasa za znane operacije. Diference je skup morda okoli 600.000 gold. in posebno čudno je to, da je nekda mož še zadnje dni pred smrtno prejel prav dosti denara, a po smrti je bila nekda vkljub temu popolna tema v denarnici. Dostaviti moram še, da je H. močno igral na loterijo in dobil še le pred enim mesecem eno terno za gld. 48.000, iz česar se vidi, da je mož staval po 10 gld. in več nakrat. Vse poprašuje: kam je prišel ta denar? Za naše Italijanissime in Italijančice je ta zguba jako velika in ves dogodek hud udarec *); še hujši udarec pa je onim nesrečnemu mladoletnemu in drugim, ki so zgubili ali vse, ali lep del premoženja. Italijanissimi vidijo vsak pezdir v slovenskem oku, radi zabavljajo čez poštenje Slovencev; a mej njimi je menda največ popačenega in grdega, in uže sam ta slučaj bo spamil marsikaterega Italijančica. Ranjemu samomorilcu napravili so Italijanissimi pogreb, a brez vsake demonstracije, in oni, ki so trakove nosili, so kazali nekda bolj sramožljiv, nego pa žalosten obraz.

O demonstracijah zarad smrti Italijanskega kralja nij več duha ne sluh; nihče ne bi govoril več o tem, ko ne bi se poslednji prizor vršil pri sodniji. Te dni sta bila natureč dva demonstranta, katera je, kakor vam znano, vlovlila policija, obsojena in sicer nek Tolentino na 8 tednov, nek Liebmann pa na 4 meseca težke, poostrene ječe; rekurirala sta oba, a kazen je bila potrjena tudi v 2. instanciji. Oba sta žida in eden celo nemški žid, katerega oče le za silo lomi laško. Tudi urednika "L' Indipendente" so obsodili na nekoliko tednov, to je onega urednika, o katerem sem uže pisal, da mu pravijo Anglezi "prison redaktor"; pravi urednik odnesel je pete, kakor sem uže poročal. Še nekoliko manjših ferkolinov čaka obsodbe — po tem bo vsa reč pri kraji. Zadnji prizor te komedije pa kaže, da imam prav, če trdim, da so židje nezreli za svobodo in da so ti ljudje „la pietra dello scandalo“. Tudi vaš goriški Lucanus ima prav, če trdi, da se to ljudstvo fizično in duševno razločuje od drugih evropskih narodov in da ima posebno nagnjenost do barbarstva in sploh lastnosti, katerih nečem natanjene popisovati, ker so uže kolikor toliko znane. Nek visok gospod, Italijan po rodu, sodniškega stanu in samo eno stopnjo pod ekskulencijo, rekel je že dni v enem društvu: V Trstu bi bil najlepši mir, ko bi se nekolido Italijanski postopačev in privandranih židov pahuilo čez avstrijsko mejo. Le nekoliko energije, pa je mir za zmerom. Vsi pametni dobro vedo, da ne bo Trst nikdar italijanski. Mož je s tem potrdil to, kar jaz v enomer trdim.

V pondeljek bi bilo kmalo zgubili naše namestništvo; vnel se je hud ogenj pod streho poslopja, iz katerega se vladajo vsi večinoma ubogi Primorci. Požar je bil prav hud in zahvaliti se imamo samo izvrstni požarni straži, da nam je ohranjeno staro namestništvo. Škode je bilo samo za kakih 600 gl., ker so pogorele nekatere mobilije shranjene v podstrežji.

Imenitnega slovanskega violinista imamo zdaj zopet v Trstu; v petek bode koncertirali v redučni dvorani in pojde po tem na Reko in od tam domov v Zagreb, kder se odpočije nekoliko časa na favoritah, katerih je v veliki obilnosti nažel na Italijanskem in v svetovni metropoli — v Parizu. Krežma in njegova sestra obiskala sta v saboto 2. t. m. ples v naši čitalnici in se je posebno simpatična gospodična radošno ukrala v domačem slovanskem krogu. Krežma sam je nekam slabega otočnega lica, potovanje ga je morda preveč prijelo, ker mladeneč nij posebno trdnega zdravja. Ko sem ga prvič videl, bil je dečko lepšega lica in bolj živahen.

Naša tržaška čitalnica napravi ta predpust še 2 veliki zabavi, namreč: 16. t. m. besedo s plesom in 2. marca veliki ples. Nov odbor se trudi, da bi čitalnico povzdignil na ono stopinjo, na kateri je bila nekdaj. V ta namen išče tudi drugih bolj primernih

*) Prav za prav veči udarec, nego smrt kralja poštenoviča. Op. pi,

id. Mnogi teh nomadov imajo grozovito postavo, da se morajo vti otroci pomoriti, dokler se pričakuje, da bodo mati še več naslednikov dobila. Le kedar mislimo, da ne bode več rodila, pusté jej otroka.

Pri nekaterih malajskih rodovih ne sme žena niti imena svojega moža izgovoriti.

V Sini (na Kitajskem) zaupajo ženskam tako malo, da ne sme še brat sестro govoriti. Če pride zdravnik k ženski, ne sme jo niti za žilo (cipa) prijeti, nego presoditi mora njene udarce iz tega, kako se trese svilnata nit, katero jej položi zdravnik tako okoli roke, da en konec sam derži.

Molna-Bešuani pusté svoje stare žene za lakoto umrati, češ da so nepotrebne stvari. Vsak Bešuanc spravi brez poniške svoje staro mater iz sveta.

Iz vsega do sedaj povedanega je razvidno, da se žena pri vseh natornih ljudstvih večidel zaničuje. Orientalcu je ona le sredstvo polnosti; barbarškim ljudstvom pa tovorna živina, katerej naklada najteža bremena.

Gotovo nij nikoli oče svojemu sinu rekel: „Ti moras svojo mater zaničevati!“ Toda otrok vidi, da se ženski spol neprehnomu zaničuje in to se ga prima. Kot deček morda še ljubi svojo mater; a nikoli ne obduje sestrami, nikoli ne igra z otroci ženskega apola in njegova soproga se mu že studi. Samo mladeneč se ozira po ženskah, dokler se ne oženi. Potem pa se mu poverne stará ravnodušnost do družga spola in ta mu ostane skozi celo življenje.

Pri neomikanih ljudstvih ne dobivajo dekleta nikakre odgoje. Mati je ne uči nič drugoga, nego požnlosti; vedno jej ponavljajo, da nij nič, da je červ, atvar nevredna pogleda*). V tej ponižnosti odrastejo

*) Sinačka pisateljica Panchoipan je pisala okoli I. 100 po Kr. sledede o ženskem stanju: „Nam je odločeno zadružiti v slovenski družbi, mi smo njo nudi del. Najniža o-

prostorov in se nekda uže pogaja za nove prostore, kder bode veča dvorana in celo vrt zraven. Prav je, da se preskrbi slovanski muži tukaj na obalah Adrije veči in lepsi prostor.

Pust je nastopil svoje popolno kraljestvo, mizerija menda ljudi se goni v vrtinec veselja; zatorej pa zastavljavice, gleidišča in dvorane največ delajo; gleidišče „Armonia“, reduta, orfeum: vsi ti lokalni so posebno ob nedeljah prenapoljeni; Tržačan rad in hitro zasluži, pa tudi hitro zapravi.

V nedeljo so uže zopet prodrli tatje skozi kanal pod „Via del Torrente“ (na potoku) v magazin velikega trgovca J. Pollak-a. Godilo se je to precej popoludne; razbili so bili uže Wertheimerco, ko gre brat gospodarja mimo magazina in pokuka skoz okno, pa vidi, da denarnica, ki je stala blizu okna, nij več na istem mestu. Prestrašen beži na policijo, katera sè silo odpre magazin; a tički so bili uže izleteli skozi kanal in vzeli nijsko nič nego par desetak, ker trezora, kder je bilo za več tisočev državnih papirjev, nij bilo več časa odpreti. Ta slučaj podzemeljskega rovanja se je v 4 mesecih v ravno tisti ulici uže dvakrat pripetil, in vendar ne more zaslediti policija teh drznih krtov.

Se eno za pust: Kakor sem vam uže poročal, „Triester-Zeitung“ pogostoma prinaša kaj iz našega tabra; tudi veselice naših društev rada naznana; ko je zadnjic eukrat poročala o veselicah, katere napravi naša čitalnica, je mej drugim tudi povedala čitateljem: „und am 2. März kommt zur Aufführung das Lustspiel: Plesni venec z vojaško godbo“. „Die deutsche Gründlichkeit“ nij ravno slabost naše Triesterce; a ker je uže slučajno tukaj mej Slovani, skrbela bi vendar lahko za kacega prestavljalca.

Politični pregled.

Ministerska kriza na Dunaji je za zdaj rešena. V državnem zboru jebral ministerski predsednik, knjaz Auersperg, cesarsko pismo, v katerem cesar kliče zavoljo nujne potrebe, da se nagodba z Ogersko konča, dosedanje ministerstvo zopet na vladno krmilo. Nihče ni hotel v sedanjem težavnem položaju zmešane in zavožene stvari podedovati ter v tem času naslednik biti Auerspergu in tovaršem. A kendar se nagodba z Ogri sklene, potem se skoro gotovo kriza povrne in sicer poostrena kriza, katero bo treba radikalno rešiti.

Ogori ne marajo v nagodbenem vprašanju prav nič popustiti od svojih terjatev. Kedo se bode tedaj vdal?

Zdravstveno stanje ministra Lasserja se je obrnilo k boljšemu, tudi Stremayr-ju je odleglo; obolel pa je kmet. minister Mansfeld.

Pri volitvah v trgovinsko zbornico na Kranjskem je zmagala narodna stranka samo v obertniškem oddelku, v trgovinskem oddelku je pa propala zaradi nemarnosti, ker nad 90 narodnih glasov ni bilo oddanih. V rudarskem oddelku je, kakor po navadi, izvoljen nemškutar in tako je tudi velika industrija izvolila tri nemškutarske privržence.

Jutri bodo kranjski veliki posestniki volili enega svojega zastopnika v državnem zbor namesto ranjkega grofa Hiacinta Thurn-a. Kandidat je grof Gustav Thurn.

Kongres evropskih velevlasti se snide skoro gotovo na Dunaji, da reši orientalno vprašanje, ali je pa še huje zaplete. Andrassy je nekda uže razpočal dotedna vabila zastopnikom onih velevlasti, katere so podpisale pariško pogodbo.

General Robilant se je 5. t. m. predstavil našemu cesarju kot poslanec novega italijanskega dvoru.

V Petogradu so slovesno obhajali sklenjeno premirje z molitvami v cerkvah in sé strejanjem topov; to dokazuje, da so mirovni pogoji ruskemu narodu po volji.

Ruska vlada je nekda ponudila rumunski vladni, naj vzame Dobručo, pa Rusiji odstopi svoj del Besarabije. Rumuni so zelo vznemirjeni zaradi te ponudbe in se trdo branijo.

Graška vlada Kumundurosova je v zbornici dobila skoro soglasno neomejeno počlastilo, da storii za vojsko vse, kar je treba. Graški so v zadnjem trenutku postali jako vojeviti.

Nemški Reichstag je 6. t. m. začel svoje zborovanje. Minister Kamphausen je bral pre-

stolni govor, v katerem ni nekda nobene besede o dunajskem kongresu.

Razne vesti.

† Valent. Čičigoj, profesor na višem gimnaziji v Osjeku, rodom Solkanec, je 28 dne pret. m. po dolgi bolezni umerl.

Gosp. A. Zavadlav naš rojak iz Standreža, dozdaj koncipist pri c. k. namestništvu, postal je okrajni komisar in bode najbrže kje na Goriškem nameščen.

Častno priznanje. — Gospod prof. Povše, kateri je imel od kmet. ministerstva nalog, preiskovati razna goveja plemena na Primorskem in na Kranjskem, je prejel od Nj. E., gospoda ministra Mansfelda častno priznanje, da njegovo dotično poročilo popolnoma vstreza namenu, za koji je bilo delo naročeno.

Tatovski jezik. — Neki Mirenci pridejo na bližnjo železnično postajo in zahtevajo vozne liste do Trsta. Novo došli uradnik, trd Nemec jih ne razume, ali jih neče razumeti ter praša svojega šefa, kaj da je to Trst. No „Triest“ odgovori oni. Na to se zaderje mlad zagrizenec po konci, češ, kdo naj razume ta tatovski jezik, „diese Diebstsprache“ in dà godrnja je zahtevane listke. — Tako ravnanje ne potrebuje nobenega komentara. Vpašamo le, ali niso v tem oziru modri Madjari, kateri ne marajo na svojih železnicah nobenega uradnika, koji bi ne znal madjarskega jezika? Pri nas se pa šopirijo oholi tuje in se drznejo celo zaničevati jezik ljudstva, katemu so dolžni vstrežati.

Enakopravnost. — Došla nam je, že se ne motimo, po goriški trgovinski zbornici, precej obširna okrožnica c. k. finančnega vodstva od dne 27. januarja t. l. št. 1744, obsegajoča poduk o rabi kolekov Poslana nam je menda v namen, da jo v našem listu objavimo. Toda okrožnica je tiskana samo v italijanskem jeziku, Soča pa je slovenska. Ker so naši državni uradni na Primorskem postavljeni za ljudstvo slovenske in italijanske narodnosti, bilo bi pač pravijo, da razposiljajo svoje naredbe v obeh deželnih jezikih in mi bomo tudi prav radi in brezplačno priobčevali vsako v javnem interesu izdano okrožnico, da nam jo le pošlejo v našem jeziku; a naša uljudnost ne bo nikdar tako daleč segala, da bi italijanske uradne objave tudi poslovenjati, nje za to ne, ker tako uredno preziranje slovenskega prebivalstva naše dežele zali naš narod v njegovih postavno zagotovljenih pravicah.

Narodne zabave. Društvo „Edinost“ v Ajdovščini napravi besedo s plesom dne 10. t. m. Predstavljal bodo društveni diletantje šaloigro v 1 dejanji „Brati ne zna“. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina k igri 20 kr., sedež 20 kr., — vstopnina k plesu 50 kr. — Černiška čitalnica, kakor smo uže zadnjic naznali, bo imela besedo s plesom v nedeljo 17. t. m. Na programu so deklamacije, igra, dvogovor, petje. Pri plesu bo sviral goriški kvintet. Iste dne bo tudi beseda z jako zanimivim programom v dornberški čitalnici; sodelovali bodo tudi ajdovski diletantje. — V sobotu 23. t. m. napravijo rodomlubi v Renčah narodno zabavo, t. j. besedo s plesom. — Naslednjega dne, v nedeljo 24. t. m. bodo pa beseda z igro, šaljivim govorom, petjem in s plesom v Risenbergu; napravijo jo ondešnji rodoljabi v dvorani g. Iv. Licena. Pri plesu bodo sviral septet polka Sachsen-Meiningen, ki je zdaj v Trstu. Tako tekmovanje je zares vse hvale vredno.

K zgodovini našega gimnazija. Da „Isonzo“ sam zgodovino dela, to je že zopet pokazal v uvodnem članku svojega zadnjega lista, kjer govorí o zgodovini goriškega gimnazija. Da ne bode mož misli, da mu vsako besedo verujemo, kakor bi stala v svetem pismu zapisana, opomniti ga hočemo večkrat na njegove zgodovinske kozle.

„Isonzo“ trdi, da je bil učni jezik na goriškem gimnaziju, t. j. na jezuitkem kolegiji iz početka „italijansk“. Kdor tudi čisto nič ne pozna zgodovine goriškega gimnazija, vendar na hip sprevidi, da je to nemogoče, ker je sploh znano, da je bil učni jezik po vseh jezuitkem šolah „latinsk“. In kako bi bili mogli oni jezuiti narodnost podpirati, ki so se vedno in povsod trudili, narodnostne razlike kolikor mogoče zbrisavati ter latinski jezik kot jezik rimsко-katoliške cerkve po vsem svetu razširjati? Razen tega je še treba pomisliti, da je bil v onem času edino latinski jezik sposoben znanosti in vednosti širiti. „Isonzo“ gotovo nij prijatelj oo. jezuitov in zato si težko razlagamo, zakaj jim naenkrat velike zasluge za italijansko narodnost pripisuje. Da so bili vsi oni jezuiti, ki so na goriškem kolegiji učili, italijanskega rodu, tega menda pač ne bode „Isonzo“ trdil, ker je med drugimi ondi učil pošten Slovenec, naš sodeželan Martin Bavčer (1621—1668).

Če vzamemo v roke „Programm und Jahresbe-

richt des k. k. Obergymnasiums in Görz 1856“, v katerem je popisana zgodovina goriškega gimnazija, najdemo ondi izrečeno povedano, „da so morali učitelji in učenci v drugem gramatikalnem razredu začenši izključljivo le latinsko med seboj govoriti.“ Kako se je v prvem in najnižem razredu podučevalo, to ni povedano. Zdi se mi pa, da se je to na enak način godilo, kakor se dandanes beneškim Slovencem italijančina v glavo vbija, da se jim namreč niti ne pove, da „il padre“ pomeni „oče“, nego govorí se s am o italijansko.

Ko so tedaj l. 1774 mesto jezuitov piaristi goriški gimnazij prevzeli, nij bilo nikake spremembne glede učnega jezika in učenci niso zaradi tega niti bolj trpeli, čeravno so bili oo. piaristi večidel Nemci. Če se je kaj več nemščine v gimnaziji vpeljalo, zgodilo se je to vsled novih ponemčevalnih postav cesarja Jožefa II., a ne po samovolji piaristov.

Tudi govorí zgodovina goriškega gimnazija, da je bil ta zadnja leta pod jezuiti tako propal in da so ga še le piaristi zopet povzdignili. Interesantno bi utegnilo tudi to biti za Isonzo, ki vedno zoper preveliko ostrost vpije, da so od njega pojavljeni oo. jezuiti se šibo mladino odgojali: „Custodiebat hunc selectum gregem virga vigilans, quae efficit, ut plures tam in pietate, quam in litteris singulariter profecti.“

Francozi so bili, kakor povsod drugod, tako tudi v Gorici šole preustrojili in sicer so res iz početka italijansčino kot učni jezik vpeljali, kakor v Ljubljani slovenčino. Ali to je bilo samo iz početka, ker pozneje so jo zasuknili, kakor tudi v Ljubljani, na francosko pot. Italijančina torej pri tem nij veliko pridebila in nemogoče je, da bi bili sledi ponemčevanja v Gorici v treh letih tako popolnoma izginili, kakor Isonzo hoče. Tudi moramo opomniti, da takrat nij bil Isaak Reggio učitelj italijančine na goriškem gimnaziji, nego Dominik Medeotti. Reggio je bil učitelj latinčine in francoščine. (Prim: „Geschichte des k. k. Gymnasiums zu Görz seit seiner Entstehung bis zu seiner Vereinigung mit der philosophischen Lehranstalt“ v omenjenem programu, str. 25).

Mi se sicer strinjam z Isončevim bojevanjem zoper ponemčevanje naših srednjih šol, a ta boj mora pošten biti, opirati se na resučne, a ne izmišljene dogodke. Naše vodilo mora vedno biti „Sveti služimo svetu domovini.“

Pravicoljub.

Preuravnava naše kmetijske šole po prof. Haberlandt-ovem nasvetu.

(Dalje.)

Zdaj naj izrazimo še svoje mnenje in je z ozirom na naše deželne kmetijske razmere po svojem spoznani zagovarjamo. Naj prvo vprašajmo, kaj potrebuje naš kmetički posestnik. Casi so resni, vse zahteva denarjev in zopet denarjev od zemljiščnega posestnika. Davki državni, deželski, občinski in mnogi drugi naraščajo od dne do dne, delalci zahtevajo skoraj enkrat toliko plačila, kakor pred 20 leti, želzne ceste in parobrodi vežajo dežele in države, po njih se prevažajo in v kupajo spravljajo poljski pridelki raznih bogatih dežel; naši z velikim trudem in s se večimi stroški dobljeni pridelki ne prenašajo konkurenco in za to je naš kmetovalec v čedalje hujih stiskih.

Da Goriški kmetovalec več bere, kakor marsikter drugi v sosednjih deželah, to nam kaže obilno branje slovenskih listov in knjig. Zarad ukažljnosti smemo torej biti mirni in prav zadovoljni. Poskrbeti nam ostaja le, da najdemo pot, po kateri bi se mogoč kmetijski poduk vsestransko razširiti in postati vsem okrajem mogoč. Prav to vse pa nam more podati novi načert (prof. Haberlandt), to je dobro osnovana zimska kmetijska šola in vpeljava popotnih kmetijskih učiteljev. Zimska kmetijska šola bi se začela sredi oktobra, torej po končnej vendimi in končala bi pa navadno s svetno nedeljo. V tej dobi bo pač mogoče marsikteru očetu — gospodarju odločiti se za to, da pusti sina od doma, posebno onega, katerga je namenil za svojega naslednika v gospodarstvu in posestvu, ker, ko je vendima dovršena, je tudi jesenka setev pri kraju in to malce opravil, katera so po zimi, bodo že oče in drugi oskrbeli. Zlepšano bo obiskovanje tudi po stipendijah, katere ustanovi tudi za naprej deželni zbor morda za pol leta po 50 do 60 gold.

S to podporo bo mladeneč lahko shajal, če oče le kolikaj doloži. Zdaj pa nastane glavno vprašanje, ali bo učencem mogoče v tej zimski kmetijski šoli naučiti se vsega, kar treba umnemu gospodarju, posebno tudi glede praktične izurjenosti? Da! odgovorjamo in to hočemo tudi dokazati. Pred vsem pa nasvetujemo visokemu deželnemu zboru, ki bo imel o tej osnovi končno sklepati, da bi se učni predmeti, kateri bomo nastopili, tako razdelili, da bi sicer trajal poduk le od srede jeseni do srede pomladi, kakor navedeno, pa da bi bila prav za prav dva kurza in sicer tako, da bi moral oni, ki bi želeli podučiti se v vseh kmetijskih

predmetih, dva zimska semestra šolo obiskovati.
Ta naš predlog se naslanja na dva jako pomenljiva razloga:

1. bi bilo učiteljem silno težavno v 6 mesecih vse predmete temeljito predavati in dovršiti, posebno pa v našej deželi, kjer so vsi kmetijski predmeti potrebi, ker kakor o ovsu, ki je le še za mrzle kraje sploh mogoč, in o planinskem senu, prav tako je treba učitelju goveriti tudi o oljki in rižu, o svili in vinu, ki so vsi pridelki južnega poljedelca,

2. pa naj bi se predlageti tako za vsak kurz se stavili in razdelili, da bo mogoče mladenču, če tudi le en kurz obiskuje, seznaniti se z onim kar je zanjo potrebno. Tako bi se obiskovanje še bolj pospeševalo in to je vedno naš program: kmetijski poduk mora postati vsestranski, vsem okrajem, vsem kmetovalcem lasten in mogoč, ker tako bo mogoče, da bo našemu revnemu kmetijstvu kmalu pomagano, in hitra pomoč velja! Ta razverstitev predmetov naj se ozira na različne krajne razmere, kakor tudi so v istini v našej deželi.

Kmetovalci iz okrajev: Goriške okolice (večino-ma), Ajdovskega, deloma Kanalskega, Komenskega, Sežanskega in iz Brd v Korminskem okraju so v prvi versi vinorejci.

Kmetovalci iz okrajev: Tolmin, Cerkno, Bovec, in deloma tudi iz Goriške okolice in s Kanalskega pa ne pozna trtereje, katera se njihovemu obnoveju ne prilega. Tem je poduk o trtereji manj potreben, prvih pa silno važen, velekoristen in potreben, kajti če v kakoj stroki gospodarstva, gotovo zamore vinorejec naj hitreje užiti sad umnega poduka o vinoreji. Mladenčem teh okrajev se bo morala tedaj vinoreja temeljito predavati, da bo glavni predmet vsega podučevanja v dotednem kurzu. Onim iz hribskih krajev sicer ne bo škodovalo, če slišijo kaj iz tega predmeta, pa zanimal jih bo le malo, mlačni bodo in rekli, saj za nas to nema nobene veljave. Nasprotno jim bo pa poduk o živinoreji in mlekarstvu veleimeniten, Bricem, Goričanom in Vipavcem pa ne toliko.

Predmeti bi bili slediči za I. kurz:

1. tložnanstvo in znanje kamenin, iz katerih je nastala zemlja; — 2. Splošno poljedelstvo (tložnanstvo, obdelovanje zemlje, drenaža, namaka, gnojenje, kmetijski stroji, pridelovanje žitnih, krmenskih in korenastvenih rastlin). — 3. Trtereja in kletarstvo. — 4. Sviloreja. — 5. Glavne pervine kemije in tehnologija, n. pr. o napravi žganja iz tropin, kisa itd. — 6. Vrtnarstvo ali zelenjadoreja. — 7. Kmetijstvu koristne in posebno škodljive živali in kmetijstvu škodljive plevelne rastline. — 8. Praktični razkazi in vaje na polji, v trtišči, v vinogradu, v vinskom hramu in v vertu. —

za II. kurz.

1. Živinoreja in sicer reja govede, ovac, konj, svinj, čebel. — 2. Mlekarstvo in sirarstvo. — 3. Oskrbovanje travnikov, izsušenje in napeljava vode na travnike. — 4. Pridelovanje krmenskih rastlin, kupčijskih n. pr. lanu. — 5. Domača kmetijska obrtnica (jako važen predmet za hribske kraje). — 6. Kmetijsko računstvo. — 7. Sadnjereja. — 8. Praktični razkazi in vaje na polji, v sadnem vertu, na travnikih, v hlevu in v mlekarnci.

Vsled take razdelitve tedaj bi zamogli učitelji temeljito podučevati učence in oni, ki bi želeli seznaniti se z umno vinorejo, zamore to storiti, tudi če ne hodi dva semestra v šolo itd. (Dalje.)

Najnovejše vesti.

Privatni telegrami poročajo, da je včeraj umerl sv. oče papež, Pij IX. Tudi današnja "Adria" prinaša tak telegram.

Angleški časniki poročajo, da je ruska vojska vmarširala v Carigrad.

Listnica uredništva. Gosp. Š. v K. Prostori našega lista so tesni, zato moramo skrbeti, da jih napolnimo kolikor mogoče sčet zanimivim in podučljivim gradivom; o čitalničnih besedah radi le kaj v kratkem omenjam, a celi popisi s povalo vsakega posameznega deležnika (pravčinski graja je pri nas Slovencih presneto redka prikazan), verjemite nam, so čisto od več in dolgočasno veliko večino čitateljev. Vašega dopisa pa ne moremo še zaradi posebnega uzroka sprejeti, ker se suže okoli osebe, katera nema v javnosti ni pomena ni upliva, in kakor smo zadnjic uže drugemu dopisniku omenili, "personalia" so nam "odiosa". — Gosp. Konjiški na Dunaju. Semo morali za prihodnjič odložiti. Zdravi!

Stare dolžnike vabimo še enkrat prav učudno in nujno, naj hite poravnati svoje dolgovne; saj vendar dobro vedo, da je poprejšnji lastnik "Soče", gosp. Viktor Dolenc, mnogo let neumorno delal in mnogo časa, truda in denara štovaval, da se je list ohranil in ves čas močno zagovarjal duševne in materjalne interese

naše ože domovine. Je-li potem pravično, da bi moral denar, kojega je za malomarne zamudne dolžnike zagal, zgubiti ter v svoj ſep segniti, da poravna dolžne tiskorne stroške? Nikakor ne! Požrtovalnost ima tudi svoje meje in za to mu ne more ničesar zameriti, če izroči dolžnike odvetniku ter poterja svoje imetke po sodnijski poti. Kdor izmed zamudnikov se hoče obraniti dotednich nevšečnosti in stroškov — naj spolni še v tem mesecu svojo dolžnost, vstregej bo sebi in gospodu Dolencu.

Opravnitvo Soče.

Dunajska borza.

	8 Februarija
Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gl. 60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67 " 70 "
Zlata renta	75 " 80 "
1860 drž. posojilo	112 " 50 "
Akeije narodne banke	808 " 1 " "
Kreditne akcije	230 " 75 "
London	118 " 35 "
Napol.	9 " 44 "
C. kr. cekini	5 " 50 "
Srebro	103 " 70 "
Državne marke	" " "

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč, lastnina Alojzija Bader-ja v Gorici, ki je bila odlikovana sreberno svetinjo in častnim diplomom pri svetovni razstavi v Parizu leta 1855, na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in Trstu leta 1871, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, ki se ne kidajo in ne onesnažijo altarja. Gorijo, mirno, se ne kidajo in se počasi povzijojo.

Priporočujem toraj prečastiti duhovščini, naj se ne daja motiti po drugih prodajalcih, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi tvarinami, kakoršne sveče so po cerkvenih postavah prepovedane.

Cena jim je 2 gl. 68 kr. kilo najboljše prve vrste, 2 " 33 " druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa s 5 kr. odbitka pri kilo, ako se precej plača.

Alojzij Bader,
lastnik.

Oznanilo.

Podpisana imasta zaloga veščenih sveč iz tovarne za sveče g. Alojzija Bader-ja v Gorici. Sveče iz te tovarne so bile odlikovane sreberno svetinjo in častnim diplomom na svetovni razstavi v Parizu leta 1855 in na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in v Trstu leta 1871.

Te sveče imajo prednost, da so iz čistega voska od čebel, pa proste vsake druge tvarine, so zboljšane, da se več ne kidajo in ne onesnažijo altarja, kakor poprej.

Cena tem svečam je 2 gl. 68 sld. kilo najboljše prve verste, 2 " 33 " druge verste.

Plačuje se ob koncu leta.

Prečastita duhovščina se opozorjuje, naj se ne daja premotiti od drugih prodajalcev, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi, po cerkvenih postavah prepovedanih tvarinami.

V Kanali ima zaloga

ŠTEFAN KRALJ, bandar.

V Bovcu pa JANEZ SORTSCH.

ŽITNA TRGOVINA.

Podpisani uljudno naznanja, da je odprt 15. januarja t. l. svojo

žitno trgovino v Gorici,
na Korenju, pri vodnjaku,

ter se priporoča za obilni obisk p. t. občinstvu. Z odličnim spoštovanjem

(15--1) Ivan Kavčič.

Popolna razprodaja pravih Doublé-zlatih ur.

Za samo 5 gl. 90 sld. prodajamo prav fine, prave angleške cylinder-ure, ki tekot na najbolj finih rubinih. Da ure prav gredó, garantiramo za tri leta. Te ure so prej brez verižice stale 9 gold. K vsaki uri damo zastonj elegantno verižico iz double-zlata.

Naročuje se pri
Wiener Taschen-Uhren-Fabrik
Wien, Burgring 3.

Oznanilo.

Ker smo velikansko založo tako imenovanega alpaka-srebra v Afriki za neverjetno nizko ceno kupili in v naši fabriki zopet 63 strojev na prijetna položaj naše izdelke iz alpaka-srebra znano, da namesto alpaka-srebra nikdar steberne parve ne zupi, kar pismeno zagotovimo.

Proj.	Sedaj.
1.50, 2.60, 3.40, 4.60, 5.40, 6.40, 7.40, 8.40, 9.40, 10.40, 11.40, 12.40, 13.40, 14.40, 15.40, 16.40, 17.40, 18.40, 19.40, 20.40, 21.40, 22.40, 23.40, 24.40, 25.40, 26.40, 27.40, 28.40, 29.40, 30.40, 31.40, 32.40, 33.40, 34.40, 35.40, 36.40, 37.40, 38.40, 39.40, 40.40, 41.40, 42.40, 43.40, 44.40, 45.40, 46.40, 47.40, 48.40, 49.40, 50.40, 51.40, 52.40, 53.40, 54.40, 55.40, 56.40, 57.40, 58.40, 59.40, 60.40, 61.40, 62.40, 63.40, 64.40, 65.40, 66.40, 67.40, 68.40, 69.40, 70.40, 71.40, 72.40, 73.40, 74.40, 75.40, 76.40, 77.40, 78.40, 79.40, 80.40, 81.40, 82.40, 83.40, 84.40, 85.40, 86.40, 87.40, 88.40, 89.40, 90.40, 91.40, 92.40, 93.40, 94.40, 95.40, 96.40, 97.40, 98.40, 99.40, 100.40, 101.40, 102.40, 103.40, 104.40, 105.40, 106.40, 107.40, 108.40, 109.40, 110.40, 111.40, 112.40, 113.40, 114.40, 115.40, 116.40, 117.40, 118.40, 119.40, 120.40, 121.40, 122.40, 123.40, 124.40, 125.40, 126.40, 127.40, 128.40, 129.40, 130.40, 131.40, 132.40, 133.40, 134.40, 135.40, 136.40, 137.40, 138.40, 139.40, 140.40, 141.40, 142.40, 143.40, 144.40, 145.40, 146.40, 147.40, 148.40, 149.40, 150.40, 151.40, 152.40, 153.40, 154.40, 155.40, 156.40, 157.40, 158.40, 159.40, 160.40, 161.40, 162.40, 163.40, 164.40, 165.40, 166.40, 167.40, 168.40, 169.40, 170.40, 171.40, 172.40, 173.40, 174.40, 175.40, 176.40, 177.40, 178.40, 179.40, 180.40, 181.40, 182.40, 183.40, 184.40, 185.40, 186.40, 187.40, 188.40, 189.40, 190.40, 191.40, 192.40, 193.40, 194.40, 195.40, 196.40, 197.40, 198.40, 199.40, 200.40, 201.40, 202.40, 203.40, 204.40, 205.40, 206.40, 207.40, 208.40, 209.40, 210.40, 211.40, 212.40, 213.40, 214.40, 215.40, 216.40, 217.40, 218.40, 219.40, 220.40, 221.40, 222.40, 223.40, 224.40, 225.40, 226.40, 227.40, 228.40, 229.40, 230.40, 231.40, 232.40, 233.40, 234.40, 235.40, 236.40, 237.40, 238.40, 239.40, 240.40, 241.40, 242.40, 243.40, 244.40, 245.40, 246.40, 247.40, 248.40, 249.40, 250.40, 251.40, 252.40, 253.40, 254.40, 255.40, 256.40, 257.40, 258.40, 259.40, 260.40, 261.40, 262.40, 263.40, 264.40, 265.40, 266.40, 267.40, 268.40, 269.40, 270.40, 271.40, 272.40, 273.40, 274.40, 275.40, 276.40, 277.40, 278.40, 279.40, 280.40, 281.40, 282.40, 283.40, 284.40, 285.40, 286.40, 287.40, 288.40, 289.40, 290.40, 291.40, 292.40, 293.40, 294.40, 295.40, 296.40, 297.40, 298.40, 299.40, 300.40, 301.40, 302.40, 303.40, 304.40, 305.40, 306.40, 307.40, 308.40, 309.40, 310.40, 311.40, 312.40, 313.40, 314.40, 315.40, 316.40, 317.40, 318.40, 319.40, 320.40, 321.40, 322.40, 323.40, 324.40, 325.40, 326.40, 327.40, 328.40, 329.40, 330.40, 331.40, 332.40, 333.40, 334.40, 335.40, 336.40, 337.40, 33	